

# Rågvete

*Sven-Åke Rydell, Hushållningssällskapet Östergötland*

**Fidelio är fortfarande den totalt dominerade sorten i hela området tack vare sin höga avkastningspotential samt god övervintringsförmåga, men kommer till nästa år börja ersättas av Dinaro. Rågvete passar på alla jordar utom på de allra styvaste lerorna, mycket på grund av att etableringen på hösten är väldigt viktig för att få avsedd avkastning och en säker övervintring. Rågvete är ett mycket intressant högavkastande alternativ till fodervete och etanolvete.**

Totalt såddes nio regionala sortförsök i rågvete. Samtliga skördades och ingår i sammanställningen. Försöken behandlades blockvis med Stereo 0,8 l + Amistar 0,25 l,

Behandlingen gav i år lägre skördeökningar mot medeltalet för flera år. Tusenkornvikten påverkades positivt trots låg skördeökning ca 5 g höjning av behandlingen redovisas i figur 1.

Det finns flera sorter som är på väg in på marknaden, SW kommer med Dinaro till 2007. Dinaro är klart tidigare än Fidelio, har kort strå och en bra stråstyrka. Dinaro har mycket höga skördesiffror och en vinterhärdighet minst i klass med Fidelio och är en trolig storsäljare i vårt område. Dinaro och Fidelio har samma polska förädlare och tyvärr drabbas båda ganska lätt av fältgroning. Under 2006 noterades gulrost i några odlingar av Dinaro, ett problem vi inte har fått i några försök så inga siffror finns på

detta. Det noterades även brunrost i en del Fideliofält så man bör alltid vara uppmärksam på sina odlingar.

Inpetto testas också av SW, som även går bra Danmark och Tyskland. Inpetto är en kortvuxen stråstyv sort från Holland med bra resistens mot Septoria. Tyvärr är sorten inte med i våra nysådda försök till 2007 mycket på grund av vinterhärdighets problem 2003. Den har trots det mycket bra medelavkastningssiffror, hög stärkelse halt samt klarar fältgroning relativt bra. Vi får se om den kommer tillbaka då fältgronings-egenskaperna är viktiga.

SW kommer även med Talentro, som har testats tre år i vårt område, men den har haft något ojämna skörderesultat. Talentro är i dag största sort i Tyskland så utsäde är inte något problem. Talentro är en holländsk kortstråig tidig sort med mycket bra stråstyrka. Den har tidig mognad vilket är av intresse jämfört med Fidelio. Talentro har troligen något för dålig vinterhärdighet för Mellansverige men ger hög avkastning i södra Sverige. Egenskaper för rågvete, se tabell 2. En annan intressant sort är SW 62p som troligen kommer in på sortlistan 2007, SW 62p har bra falltal vilket tyder på bra fältgroningsegenskaper men vi kommer att få vänta några år på denna sort.

Från Scandinavian Seed lanserades Triticon 2006, den har testats tre år i vårt område med ojämna skörderesultat. Skall enligt förädlaren passa mycket bra på lättjord tack vare dess långa strå. Sorten skall sås tidigt för att hinna växa tillräckligt på hösten för att få ut dess skördepotential. En klart positiv egenskap är att Triticon har bra fältgroningsegenskaper. Det testats givetvis fler sorter från Scandinavian Seed, men ingen av dom tros lanseras 2007.

Flerårsmedeltalet visar att Fidelio börjar få konkurrens och i tabell 3 redovisas flerårsmedeltal och årsvisa skördar uppdelade om-

rådesvis. Ny sort till 2007 är Dinaro, Triticon kom 2006 ytterligare sorter är på väg men rågvete är ingen storgröda så materialet är relativt litet. Men eftersom rågvete avkastar så bra jämfört med höstvetete och har en hög stärkelsehalt, är odlingen intressant i den framtida etanolsatsningen. Som vanligt har Marshall legat med i samtliga rågveteförsök. Fidelio har legat med i minst ett av höstveteförsöken på varje försöksplats i området. Detta för att undersöka hur konkurrenskraftigt rågvetet är jämfört med höstvetete under samma odlingsbetingelser, se tabell 4. Återigen har Fidelio avkastat i nivå med fodervetet Marshall eller bättre och då framförallt i rågveteförsöken. I höstveteförsöken missgynnas Fidelio av den sena sådden i vissa försök.

### Sortbeskrivning

**FIDELIO (SW)** är en polsk relativt kortstråig sort med medelhög stråstyrka. Sent mognande sort med hög avkastningspotential och god odlingssäkerhet tack vare bra övervintringsförmåga. Kärnan är ganska stor.

**DINARO (SW)** är en polsk kortstråig medeltidig sort med mycket bra stråstyrka. Medeltidig mognad med hög avkastningspotential och en god odlingssäkerhet tack vare bra övervintringsförmåga. Låg rymdvikt och en medelstor kärna.

**INPETTO (SW)** är en holländsk kortstråig medeltidig sort med mycket bra stråstyrka. Har givit mycket hög avkastning i Mellansverige men skadades något av vintern 2003. Medeltidig mognad och relativt hög rymdvikt. Bra resistens mot Septoria.

**TALENTRO, (SW)** är en holländsk kortstråig tidig sort med mycket bra stråstyrka. Tidig mognad och relativt hög rymdvikt. Troligen något för dålig vinterhärdighet för Mellansverige men med hög avkastning i södra Sverige.

**TRITICON, (SSd)** är en tysk tidig sort med långt strå. Bra fältgröningsresistens i tyska försök. Kräver bra etablering för att kunna utnyttja sin avkastningspotential, passar bättre på lättare jordar. Ojämn skördenivå i Mellansvenska försök, troligen på grund av något för dålig vinterhärdighet men med högre avkastning i södra Sverige.

**Tabell 1. Rågvete. Avkastning 2006 samt 2002-2006, Område D-G. Obehandlat och behandlingseffekt. Mätare: Fidelio**

Sort		2006		2002-2006	
		Relativ skörd Obehandlat	Behandlings-effekt i kg	Relativ skörd Obehandlat	Behandlings-effekt i kg
Fidelio	kg/ha	7850	+380	7570	+570
	rel.tal	<b>100</b>		<b>100</b>	
Dinaro		105	+270	104	+680
Trimester		102	+150	98	400
Inpetto		102	+350	103	+550
SW 62p		100	+460	99	680
Nord 00754/01		99	+140	96	620
Talentro		96	+310	97	+600
Triticon		89	-10	86	+320

**Tabell 2. Rågvete. Beståndsegenskaper för olika sorter. Femårsmedeltal från område D-G 2002-2006**

Sort	Planttät-het vår %	Strå-styrka, %	Strå-längd cm	Mognad dagar	Liter-vikt g	Tusen-kornvikt g	Protein-halt %	**Stärk-else %
Fidelio	91	89	91	322	719	49,7	11,8	72,3
Dinaro	91	98	87	318	711	43,6	11,3	73,7
Inpetto	86	99	86	319	732	46,6	11,6	73,2
Nord 00754/01	92	95	105	318	713	49,7	12,3	72,1
SW 62p	91	94	85	319	736	46,4	11,6	73,4
Talentro	91	97	87	317	738	50,2	12,4	72,7
Triticon	75	88	103	318	721	49,3	13,3	72,3
Trimester	87	82	92	318	684	47,9	11,8	72,5

\*\* Från område A-G på grund av få antal prov

**Tabell 3. Rågvete. Avkastning årsvis 2004-2006, medeltal 2002-2006 Mätare: Fidelio**

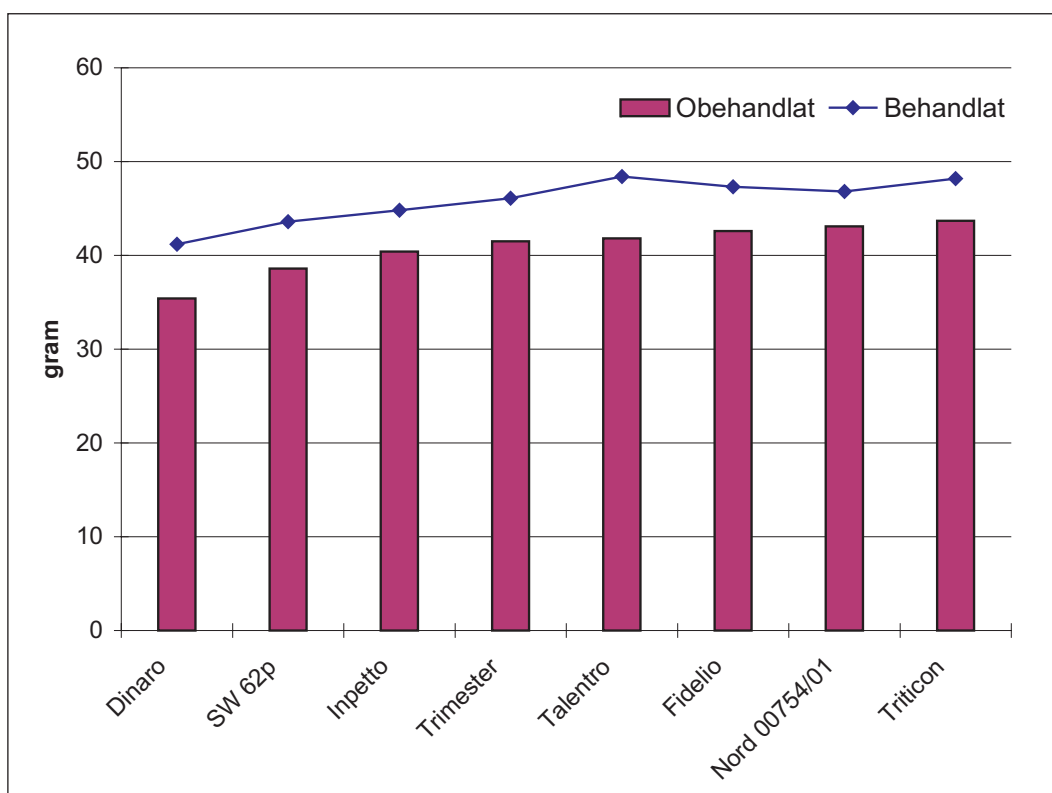
Område	D				E				F			
	2004	2005	2006	Medel 2002-2006	2004	2005	2006	Medel 2002-2006	2004	2005	2006	Medel 2002-2006
Fidelio	9970	11260*	8850*	8940	8440	7010	7190	7000	8540	8030	8120	7630
	<b>100*</b>	<b>100*</b>	<b>100*</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
Dinaro	109*	101*	107*	104	108	103	102	103	115	97	106	106
Inpetto	107*	102*	110*	102	109	106	103	105	113	99	99	103
Nord **	103*	103*	91*	97	99	102	95	97	102*	85*	99	95
SW 62p		91*	93*	91		110	105	108		92*	100	98
Talentro	105*	95*	91*	94	107	104	96	100	110*	88*	98*	97
Triticon	101*	85*	82*	86	97	84	90	89	105	64	86	83
Trimester		88*	97*	91		97	100	98		85	102	97

\* Endast ett försök \*\* Nord 00754/01

**Tabell 4. Avkastning årsvis 2004-2006 samt medeltal 2002-2006 i rågvete försök respektive höstvete försök, mätare: Fidelio**

Område	D				E				F			
	2004	2005	2006	Medel 2002-2006	2004	2005	2006	Medel 2002-2006	2004	2005	2006	Medel 2002-2006
Sort/Årtal	2004	2005	2006	Medel 2002-2006	2004	2005	2006	Medel 2002-2006	2004	2005	2006	Medel 2002-2006
Relativ skörd i rågvete försök												
Fidelio	9970	11260*	8850*	8940	8440	7010	7190	7000	8540	8030	8120	7630
	<u>100*</u>	<u>100*</u>	<u>100*</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>
Marshall	85*	79*	83*	78	95	94	88	90	91	87	91	88
Relativ skörd i Höstvete försök												
Fidelio	9270	11360	7820	9200	7800	8920	8360	7980	8760	8020	9210	8320
	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>
Marshall	92	94	101	94	98	100	91	97	102	109	95	103

\* Endast ett försök



Figur 1. Tusenkornvikt medeltal 2002-2006.